

N:o 100.

Af herr **A. F. Burman**, om skrifvelse till Kongl. Maj:t angående ändrade bestämmelser om barkning af timmer i och för flottning.

I 20 § af Kongl. Maj:ts nådiga flottningsstadga af den 30 december 1880 föreskrifves, att allt virke, som i allmän flottled framflottas, skall, innan det i vattendraget utlägges, hafva undergått afbarkning, der ej Konungens befallningshafvande med afseende å beskaffenheten af vattendraget och det fiske, som derstädes idkas, samt öfriga förhållanden, som kunna på frågan inverka, funnit skäligt att för hela flottleden eller viss del deraf tillåta flottning af obarkadt virke vare sig af alla eller visst slag.

Denna bestämmelse är, såsom man finner, tillkommen för att skydda fisket i floderna, hvilket anses taga skada af timrets framflottning i obarkadt tillstånd. På grund af en senare utfärdad kongl. kungörelse af den 2 oktober 1885 är dock tillåtet att framflotta obarkadt granvirke i Dalelfven och öfriga norr derom belägna vattendrag med undantag af gränsfloderna mot Finland, för så vidt icke Konungens befallningshafvande derom annorledes förordnar. Angående det förhållande, att äfven förbudet för framflottande af obarkadt *furu*-virke i de norrländska elfvarna icke heller kan för fisket numera vara af den betydelse, det vid flottningsstadgans tillkomst ansågs ega, utan att det kanske fastmera skadar detsamma, samt att det äfven kan anses skadligt i andra hänseenden, såsom för renbetet, för skogens återväxt och för de invid flottningslederna

belägna strandängarna, hade jag i min till Konungens befallningshafvande i Vesterbottens län för år 1900 afgifna berättelse om förhållanden rörande renskötseln inom länet tillfälle att uti hufvudsak anföra följande:

Den del af det fällda trädet, som användes till timmer, barkas, der afverkningen försiggår, och qvarlemnas alltså i skogen ett från en lifskraftig fura på terpentinämmen innehållsrikt barklager, som efter den blifvande stockens längd faller ned och sammanpackas till en marken tätt betäckande massa, som icke blir åtkomlig för luftens förtorkande och därför på terpentindränkta ämnen förstörande inverkan, och följden häraf blir, att den på sådant sätt från furan afskalade barken behöfver flera årtionden för att föruttna. I timmerhyggen från det år, barkningstvangen inom Vesterbottens län i allmänhet först tillämpades, d. v. s. 1884, synes den då afskalade barken lifskraftig nog att ännu under ett par årtionden trotsa förstörelsen och följaktligen under denna tid fortfarande förhindra all växtlighet på det ställe den ligger, och hur lång tid marken ytterligare behöfver för att derefter återvinna sin genom terpentinet förstörda växtkraft har jag icke erfarenhet att bedöma. Med den korta blädningstid af 40 år, som enligt fackmäns utsago kraftfull fnruskog lär tillåta, kommer alltså en stor del af den tallbärande skogsmarken att alltid vara betäckt med bark, och då mossa, som vintertiden utgör renens naturliga födoämne, i allmänhet endast växer på dylik mark i skogslandet, synes detta barkningstvang på grund häraf allvarsamt hota renarnes vinterbete med förstörelse, på samma gång det äfven måste anses hindrande för skogens återväxt.

Men äfven från en annan synpunkt har furuvirkets barkning visat sig vara skadlig. Egarne af ängar, som ligga invid vattendrag, i hvilka timmerflottning bedrifvits, hafva nemligen funnit, att gräsväxten på dem i oroväckande grad aftagit, och såsom skäl härtill framhålla de den skadliga inverkan, terpentinet, som under flottningen framsipprar ur det afbarkade furutimret, har på gräsroten. Detta ämne flyter som flott på vattenytan, och i följd deraf följer det icke med strömmen lika lätt som de tyngre timmerblocken. Det drifves därför åt sidan in på grundvattnet, som med vårfloden öfversvämmar strandängarna, hvarest det antingen qvarhållas af den öfverytan uppstickande gräsbrodden, eller ock kommer det in i bakströmmen, der det går i ringdans, till dess vattnet sjunkit undan, hvarefter det intränger i ängen och utför sin på gräsroten förstörande inver-

kan. Om barken deremot finge sitta kvar på timret, skulle den vid detsamma binda och kvarhålla detta för ängarnas växtlighet skadliga ämne.

Det enda skäl, som, mig veterligen, talat för barkningstväanget och som väl äfven varit det afgörande vid detsammans införande, torde hafva varit den skadliga inverkan, som den från det framflottade timret lossnande barken förmodats hafva på fisket. Från denna synpunkt betraktadt hade måhända påbudet sitt berättigande för 20 år sedan vid flottningsstadgans införande, då i samtliga något större flodsystem treårig och kanske någon gång ännu långvarigare flottning var för virket behöflig. Numera bör det deremot hafva förlorat största delen af sin betydelse i detta hänseende, sedan flottningen, såvidt känt är, i allmänhet i de norrländska vattendragen kunnat nedbringas till ett- eller högst tvåårig, ty under denna korta flottningstid quarsitter barken till allra största delen åtminstone på alla afverkade, färska furuträd.

Och till sist kan måhända till och med ifrågasättas, huruvida ej timmerbarkningen i följd af terpentinet, som visserligen flyter på ytan, men det oaktadt icke torde kunna undgå att gifva vattnet en bismak, skadlig för den under våren lagda rommen, då denna otvifvelaktigt måste vara i hög grad ömtålig för ett dylikt främmande och för alla lefvande organismer förderfbringande ämne, derigenom rent af har en på fisket förstörande inverkan i stället för att gagna detsamma. Huru dermed än må förhålla sig, säkert är, att fisket i de norrländska sjöarna och vattendragen under den tid, barkningstväanget tillämpats, i oroväckande grad försämrats.

De synpunkter, som jag här ofvan framhållit, gifva mig anledning att påkalla Riksdagens uppmärksamhet för erhållande af en frågans vikt värd, allsidig undersökning, och får jag på grund deraf vördsamt hemställa,

att Riksdagen måtte i skrifvelse till Kongl. Maj:t anhålla, det Kongl. Maj:t, till förebyggande af de menliga följder för renbetet, för skogens återväxt m. m., som af det i skogarna kvarliggande virkesaffallet förorsakas, och öfrigt skadlig inverkan på strandängarna och fisket, som vållas genom timrets barkning, täcktes taga under öfvervågande och låta utreda, hvilka ändringar i nu

gällande flottningsstadga och möjligen andra åtgärder, som bära för berörda ändamåls vinnande vidtagas, och för Riksdagen framlägga de förslag, hvartill denna utredning kan föranleda.

Stockholm den 27 januari 1902.

A. Fr. Burman.

N:o 101.

Af herr **J. A. Lundström**, om *skrifvelse till Kongl. Maj:t angående återförening af afsöndrad lägenhet med stamhemmanet.*

Uti lagen om hemmansklyfning och jordafsöndring den 27 juni 1896 är medgifvet egare af hemman, hvilket får klyfvas, rätt att af hemmanets egovälde för alltid afsöndra till och med en femtedel af egovidden i en eller flera delar.

I 25 § af samma lag är ock stadgadt, att om lägenhet på annat sätt eller vilkor, än tillåtet är, blifvit afsöndrad, och den i lagen föreskrifna rättelse och jemkning icke kan komma till stånd, så får lägenheten gå åter till den egendom, hvarifrån afsöndring skett.

Några sådana bestämmelser, som göra det möjligt att i laga ordning låta en vederbörligen afsöndrad lägenhet med stamhemmanet åter förenas, finnas icke i vår lagstiftning.

Det gifves likväl fall, då det skulle vara synnerligen önskvärdt, att sådana bestämmelser förefunnes. Det är nemligen då både stamhemmanet och den ifrån detsamma afsöndrade lägenheten äro i samma egares hand. Och om en sådan vill företaga hemmansklyfning, så kan en inom hemmanets område befintlig afsöndrad